

AALBORG UNIVERSITET

5.1.1 PRINCIPPER FOR FORSKNINGS- BASERING OG VIDENGRUNDLAG

AAU Kvalitetssystem

Procedure

01-11-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

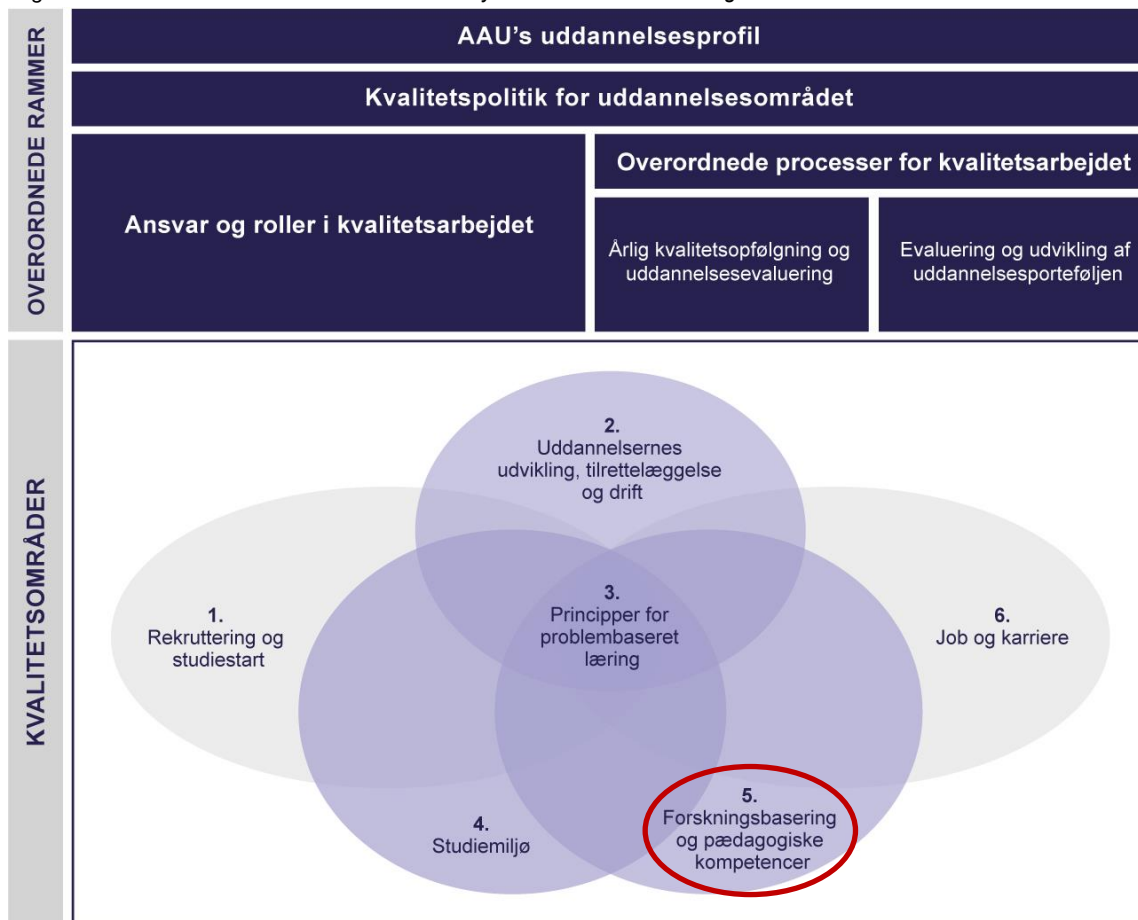
1. OVERORDNEDE RAMMER	3
2. FORMÅL OG AFGRÆNSNING	4
3. ANSVAR	4
3.1 Dekanater	4
3.2 Institutleder	4
3.3 Studieleder	5
3.4 studienævnsformand	5
4. PRINCIPPER	5
4.1 Generelle principper for alle uddannelser	5
4.2 Principper for forskningsbaseret af bachelor-, kandidat- og masteruddannelser	6
4.3 Principper for videngrundlaget for professionsbachelor- og diplomuddannelser ..	7
5. PROCESBESKRIVELSE	7
5.1 bemandingsplanlægning (alle uddannelser)	7
5.2 Bemandingsoversigt over modulansvarlige (BA, KA og MA)	8
5.3 Plan for sikring af videngrundlaget (PBA og DI)	8
6. BEGREBSDEFINITIONER	9
7. OPRINDELSE, BAGGRUND OG HISTORIK	9
8. KONTAKT OG ANSVAR	10
9. BILAG	10
10. VÆRKTØJER	10

1. OVERORDNEDE RAMMER

Dette dokument er en del af Aalborg Universitets (AAU) kvalitetssystem på uddannelsesområdet. Kvalitetsarbejdet, der beskrives i dokumentet, er forankret i kvalitetsområde "5. Forskningsbaseret og pædagogiske kompetencer" i kvalitetssystemet.

Figur 1 viser dokumentets placering i AAU's kvalitetssystem. For yderligere beskrivelse af kvalitetssystemets struktur, henvises til "[Kvalitetspolitik for uddannelsesområdet](#)".

Figur 1. Strukturen for AAU's kvalitetssystem i sammenhæng til kvalitetsområde 5

Rammerne for kvalitetsarbejdet under kvalitetsområde 5 er beskrevet i dokumentet "[Ramme for forskningsbaseret og pædagogiske kompetencer](#)", der fastlægger standarder, indikatorer og procedurer for målsætningerne under dette kvalitetsområde.

Denne procedure omhandler principper for forskningsbaseret og videngrundlag.

2. FORMÅL OG AFGRÆNSNING

AAU's principper for forskningsbaseret og videngrundlag skal sikre en relevant og fagligt kvalificeret bemanding af universitetets uddannelser på de enkelte semestre.

AAU har ifølge [universitetsloven](#) således til opgave "at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder" samt samarbejde med det omgivende samfund og bidrage til udvikling af det internationale samarbejde. Det er universitetets opgave at sikre kvalitet på samtlige af disse parametre. Det betyder bl.a., at universitetet skal uddanne sine dimittender til højeste niveau, og at de studerende skal have adgang til den nyeste og mest opdaterede viden. De studerende skal dermed møde de bedste og mest kvalificerede forskere direkte i undervisning og problemorienteret projektarbejde. Ligeledes skal de studerende modtage opdateret og tidssvarende undervisning koblet til forskning og videngrundlag på højeste niveau igennem hele deres studie.

Principper for forskningsbaseret og videngrundlag skal udmøntes via de processer, der beskrives i afsnittet "Procesbeskrivelse".

Endvidere sker opfølgning på forskningsbaseret og videngrundlag på den enkelte uddannelse via kvalitetsrapportering og uddannelsesevaluering, der hører under "[Procedure for årlig kvalitetsopfølgning og uddannelsesevaluering](#)". Den konkrete bemandingsplanlægning samt kvalitetsrapportering og uddannelsesevaluering bidrager altså samlet set til udmøntningen af principperne for forskningsbaseret og videngrundlag.

Principperne for forskningsbaseret og videngrundlag omfatter samtlige uddannelser, der udbydes på AAU's tre campusser i Aalborg, København og Esbjerg. De er således gældende for universitetets videregående bachelor-, professionsbachelor- og kandidatuddannelser samt for dets diplom- (HD) og masteruddannelser.

3. ANSVAR

Den overordnede ansvars- og rollefordeling er i AAU's kvalitetssystem fastlagt i dokumentet "[Ansvar og roller i kvalitetsarbejdet](#)".

I det følgende omsættes den overordnede ansvars- og rollefordeling til konkret opgaveansvar for de relevante ledelsesniveauer vedrørende principper for forskningsbaseret og videngrundlag og dertilhørende proces. Opgaveansvar, samarbejde, arbejdsfordeling og specifikke krav beskrives uddybende i afsnittet "4. Procesbeskrivelse".

3.1 DEKANATER

Dekanen har det overordnede ansvar for at sikre og udvikle uddannelsernes kvalitet og relevans for det respektive fakultet. Prodekanen for uddannelse er udpeget af dekanen til at varetage uddannelsesledelsen og prodekanen har angående forskningsbaseret og videngrundlag ansvar for:

- At følge op på den enkelte uddannelses forskningsbaseret eller videngrundlag i forbindelse med kvalitetsrapportering og uddannelsesevaluering.

3.2 INSTITUTLEDER

- Institutleder har ansvaret for, at sikre forskningsbaseret og relevant videngrundlag for alle uddannelser på det pågældende institut.

5.1.1 PRINCIPPER FOR FORSKNINGSBASERING OG VIDENGRUNDLAG

- Institutleder har ansvaret for at sikre forskningsbaseret og relevant videngrundlag i de studieaktiviteter på uddannelser under andre institutter, som det pågældende institut bemander.
- Institutleder skal, i samarbejde med studieleder og studienævnformand, sikre at principperne for forskningsbaseret og videngrundlag, samt procesbeskrivelsen for bemanning efterleveres i bemandingsplanlægningen.
- Institutleder har ansvar for at sikre overholdelse af indgåede aftaler om bemanning af studieaktiviteter på tværs af institutter og fakulteter.

3.3 STUDIELEDER

- At rekvirere relevant undervisning og, i samarbejde med studienævnformand, at forestå den praktiske planlægning og tilrettelæggelse af undervisning og eksamen/prøver. Studieleder indgår i et samarbejde med institutleder og studienævnformand om bemanningen, således at der sikres sammenhæng mellem bemandingskapacitet (timer og fagligheder) og bemandingsbehov (timer og fagligheder).

3.4 STUDIENÆVNSFORMAND

- Studienævnformand har til opgave at sikre tilrettelæggelse, drift og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder at være med til at sikre sammenhæng mellem bemandingskapacitet og bemandingsbehov, i et samarbejde med institutleder og studieleder.

4. PRINCIPPER

Nedenfor beskrives AAU's principper for forskningsbaseret og videngrundlag. Principperne er opdelt i tre grupper, hvor den første gruppe er fælles principper gældende for alle typer uddannelser. Da der er forskellige krav til sikring af videngrundlaget for de forskningsbaserede uddannelser og de professions- og erhvervsrettede uddannelser, er principperne derefter opdelt i to grupper.

Principper for forskningsbaseret og videngrundlag skal udmøntes i den konkrete bemandingsplanlægning for den enkelte uddannelse, som beskrives i afsnittet "Procesbeskrivelse" nedenfor. Opfølgning på bemandingsituationen på den enkelte uddannelse sker også via kvalitetsrapportering og uddannelsesevaluering, der hører under "[Procedure for årlig kvalitetsopfølgning og uddannelsesevaluering](#)". Således er det både den konkrete bemandingsplanlægning samt kvalitetsrapportering og uddannelsesevaluering, der samlet set bidrager til udmøntningen af principperne for forskningsbaseret. Institutters redegørelse for strategiske tilgange til anvendelse af hhv. VIP og DVIP indgår som en del af kvalitetsrapportering og uddannelsesevaluering.

4.1 GENERELLE PRINCIPPER FOR ALLE UDDANNELSER

I dokumentet bruges betegnelserne VIP (videnskabeligt personale) og DVIP (deltidsansat videnskabeligt personale). Se definitioner under afsnittet "Begrænsninger".

- **Alle VIP bidrager til uddannelsernes videngrundlag**
Ansættelse som VIP omfatter som udgangspunkt både forskning og undervisning/vejledning. Det gælder også de forskere, der hjemtager signifikante eksterne forskningsmidler.
- **Bemanningen af studieaktiviteter varetages altid ud fra højeste faglige standarder.**
De studerende møder højt kvalificerede forskere på studieaktiviteterne igennem uddannelsesforløbet.

5.1.1 PRINCIPPER FOR FORSKNINGSBASERING OG VIDENGRUNDLAG

DVIP er i den forbindelse nøje udvalgt i forhold til uddannelsens genstandsfelt, erhvervs- og samlede tilrettelæggelse, herunder med særligt fokus på at kunne koble forskning og den nyeste viden med gældende praksis på arbejdsmarkedet¹.

- **Alle studerende har god mulighed for kontakt til forsknings-/fagmiljøer**
Studerende har god mulighed for kontakt til VIP gennem studieaktiviteterne og vejledes som udgangspunkt af VIP. Alle bachelorprojekt- og specialestuderende skal vejledes af VIP, med mindre der er tungtvejende faglige grunde til andet².
- **Der skal sikres relevant bemanning af studieaktiviteter på tværs af institutter og fakulteter**
Ved tværgående studieaktiviteter, skal der være tydelige rammer for samarbejdet og en klar forventningsafstemning mellem leverandør og rekvirent. Bemanning på tværs af institutter og fakulteter varetages med fokus på den enkelte uddannelses faglighed. Det er som udgangspunkt det rekvirerende miljø, der definerer form og indhold.

4.2 PRINCIPPER FOR FORSKNINGSBASERING AF BACHELOR-, KANDIDAT- OG MASTERUD- DANNELSER

- **Der er sammenhæng mellem uddannelsernes fagområder og VIP'ernes forskningsarbejde**
Studerende tilbydes relevant forskningsbaseret undervisning/vejledning. Undervisning/vejledning rekvireres altid ved det institut, hvor undervisningens faglighed har forskningsmæssig ophæng.

Angående studieaktiviteternes tilrettelæggelse: Som minimum skal de konstituerende fagelementer i uddannelserne (modulerne/kurserne) tilrettelægges af VIP, der er forskningsaktive inden for modulets faglige område. Hermed sikres det, at uddannelsens kernefaglige indhold er af høj kvalitet og er baseret på nyeste forskning på området.

Angående selve undervisningen: Undervisningen på alle moduler skal i udgangspunktet varetages af VIP, der skal være tilknyttet relevante forskningsmiljøer, der bedriver forskning inden for modulets indhold.

- **På tværfaglige og flerfaglige uddannelser er det enkelte forskningsmiljøes bidrag til undervisningen hensigtsmæssigt balanceret i forhold til uddannelsens tværfaglige og flerfaglige profil**
Institutlederne og studielederne skal for tværfaglige uddannelser være særligt opmærksomme på at sikre, at fordelingen af undervisningsopgaverne på relevante forskningsmiljøer modsvarer fordelingen af uddannelsernes fagområder, **jf. uddannelsens studieordning.**

¹ Institutters redegørelse for strategiske tilgange til anvendelse af hhv. VIP og DVIP indgår som en del af kvalitetsrapportering og uddannelsesevaluering.

² VIP, der er på orlov, og adjungerede lektorer og professorer kan ikke have ansvar for at varetage undervisning, vejledning eller eksamen. Adjungerede lektorer og professorer kan dog foretage gæsteforelæsninger.

5.1.1 PRINCIPPER FOR FORSKNINGSBASERING OG VIDENGRUNDLAG

- **DVIP tilbydes tilknytning til et eller flere aktive forskningsmiljøer.**
Institutlederne skal sikre, at DVIP tilbydes tilknytning til relevant forskningsmiljø og har deltaget i (eller er blevet tilbudt deltagelse i) relevante aktiviteter i relation til den undervisningsopgave, de med bemandingen planlægges at varetage.
- **De studerende på forskningsbaserede uddannelser arbejder med akademiske metoder og tilgange i deres uddannelsesforløb.**
De studerende opnår bl.a. færdigheder i kritisk refleksion ift. teori, metode og praksis og i løsning af komplekse problemstillinger.

4.3 PRINCIPPER FOR VIDENGRUNDLAGET FOR PROFESSIONSBACHELOR- OG DIPLOMUDANNELSER³

- **Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsernes kerneområder/fagområder og VIP'ernes praksis-, udviklings- og forskningsviden**
Uddannelserne skal bemandedes af VIP, der har et videngrundlag, der gør at de kan sikre denne sammenhæng og således formidle relevant praksisviden samt forsknings- og udviklingsviden til de studerende. Det kan eksempelvis ske ved at VIP'erne inddrager relevant, aktuel litteratur og cases i undervisningen og i øvrige studieaktiviteter.
- **De studerende på professions- og erhvervsrettede uddannelser har løbende kontakt til videngrundlaget igennem deres uddannelse.**
Der skal sikres praksisnærhed og professionsrettede aktiviteter gennem uddannelsesforløbet, fx via praktikforløb og virksomhedssamarbejder/-besøg, eksterne gæsteundervisere, fx aftagere og lignende.

5. PROCESBESKRIVELSE

Instituttet sikrer uddannelsernes forskningsbaserings og videngrundlag ved at udmønte ovenstående principper via:

- Bemandingsplanlægning for hvert semester ved udarbejdelse af bemandingsoversigter, der viser undervisernes tilknyttede forsknings-/fagmiljøer (gælder for alle uddannelser).
- Bemandingsoversigt over modulansvarlige hvert 2. år, der viser de modulansvarlige/kursusansvarlige undervisere, der udvikler og tilrettelægger uddannelsen, og deres tilknyttede forskningsmiljøer (gælder for de forskningsbaserede uddannelser (BA KA og MA)).
- Plan for sikring af videngrundlaget hvert 2. år, der beskriver de tilknyttede fagmiljøers faglighed og løbende opdatering af ny viden inden for uddannelsernes kerneområder/fag-elementer (gælder for PBA og DI).

5.1 BEMANDINGSPLANLÆGNING (ALLE UDDANNELSER)

Nedenstående beskriver nærmere processen omkring bemandingsplanlægningen for hvert semester. Der henvises til: "[Vejledning til udarbejdelse af bemandingsoversigter med data fra RES](#)".

³ Professionsbacheloruddannelser omfatter diplomingeniøruddannelserne og socialrådgiveruddannelsen. Diplomuddannelser er VEU-uddannelser (deltidsuddannelser) og omfatter HD-uddannelserne. Professionsbachelor- og diplomingeniøruddannelser udgør de professions- og erhvervsrettede uddannelser, der udbydes på AAU.

5.1.1 PRINCIPPER FOR FORSKNINGSBASERING OG VIDENGRUNDLAG

- **Senest medio maj/senest medio november:** Institutleder sikrer rekvirering i- og bemanning af indtastede rekvisitioner i RES for det kommende semester. Bemanning skal ske på alle aktiviteter, hvortil instituttet leverer bemandingsmæssige ressourcer, både på eget institut og på andre.

Institutleder sikrer, at bemanningen sker på personniveau via RES, og at disse personer varetager de pågældende aktiviteter⁴. Indgåede aftaler om undervisning/vejledning på tværs af institutter og fakulteter skal overholdes i bemandingsplanlægningen.

Der skal tages udgangspunkt i senest opgjorte indikatorer for forskningsbaseret (VIP/DVIP og STUD/VIP) i forbindelse med bemanning af uddannelser for det kommende semester.

- **Senest ultimo maj/senest ultimo november:** Via udtræk af bemanningstabel i QlikView med data fra RES sikrer institutleder udarbejdelse af bemanningsoversigt for det kommende semester for alle uddannelser (bilag 1 og 2). Bemanningsoversigten omfatter alle moduler, hvortil instituttet leverer bemanning, både på eget institut og på andre.
- **Senest primo juni/senest primo december:** Bemandingsplanlægning for det kommende semester drøftes på et møde mellem institutleder, studieleder og studienævnets formand. Institutleder sikrer, at der indkaldes til møde, at det afholdes, samt at der sker dokumentation af mødets konklusioner.

De udarbejdede bemanningsoversigter for alle uddannelser danner grundlaget for drøftelserne om bemandingsplanlægning på mødet. Eventuelle udfordringer med forskningsbaseret/kontakt til videngrundlaget, der ikke er løst i bemandingsplanlægningen, drøftes og der beslutes løsninger for det kommende semester. Drøftelserne og løsningerne dokumenteres i referatet fra mødet. Emner vedrørende bemanning på tværs af institutter og fakulteter, der kræver særlig opmærksomhed håndteres via ledelsesstrengen.

5.2 BEMANDINGSOVERSIGT OVER MODULANSVARLIGE (BA, KA OG MA)

Hvert 2. år i forbindelse med uddannelsesevalueringer og kvalitetsrapporteringer udarbejdes en bemanningsoversigt over modulansvarlige undervisere indeholdende alle moduler på uddannelsen. Med udgangspunkt i bemanningsoversigten over modulansvarlige laves der i uddannelsesevalueringssrapporter og kvalitetsrapporter en redegørelse indeholdende en vurdering af uddannelsens tilrettelæggelse i forhold til krav om forskningsbaseret.

Der henvises til: "[Vejledning til udarbejdelse af bemanningsoversigter med data fra RES](#)".

5.3 PLAN FOR SIKRING AF VIDENGRUNDLAGET (PBA OG DI)

Hvert 2. år i forbindelse med uddannelsesevalueringer og kvalitetsrapporteringer udarbejdes eller justeres instituttets plan for sikring af videngrundlaget, der beskriver de tilknyttede fagmiljøers faglighed og løbende opdatering af ny viden inden for kerneområder/fagelementer. Med udgangspunkt i planen laves der i uddannelsesevalueringssrapporter og kvalitetsrapporter en redegørelse indeholdende en vurdering af de tilknyttede fagmiljøers faglighed og løbende opdatering af ny viden inden for kerneområder/fagelementer.

Der henvises til: "[Vejledning til udarbejdelse af plan for videngrundlag](#)".

⁴ Undervisning kan ikke videredelegeres. Undervisningen kan dog i særlige tilfælde, såsom ved sygdom, afholdes af en anden underviser. I sådanne tilfælde skal institut- og studieleder ved det institut, uddannelsen er tilknyttet, orienteres herom.

6. BEGREBSDEFINITIONER

6.1 VIP (VIDENSKABELIGT PERSONALE)⁵

Kategorien VIP indeholder følgende stillingskategorier: Professor med særlige opgaver, professor med særligt ansvar, professor, forskningsprofessor, forskningsprofessor med særlige opgaver, gæsteprofessor, klinisk professor, docent, lektor, forskningslektor (inkl. lektorvikar), gæstelektor, adjunkt, forskningsadjunkt, seniorrådgiver, studielektor, studieadjunkt, amanuensis, forskningsassistent, udenlandsk lektor (normalt tidsbegrænset), undervisningsadjunkt, forsker, seniorforsker, projektforsker, videnskabelig assistent, klinisk assistent, kandidatstipendier, forskningsstipendier (gamle seniorstipendier), ph.d.-stipendiat, postdoc, klinisk lektor, psykologisk kandidatstilling, lærer i social teori og metode (særlig kategori for socialrådgiveruddannelsen ved AAU), lærer på diplom- og eksportingeniøruddannelsen. Stillingerne som studieleder, studienævnsformand og uddannelseskoordinator indgår som VIP.

6.2 DVIP (DELTIDSANSAT VIDENSKABELIGT PERSONALE)

Kategorien DVIP indeholder følgende stillingskategorier: Klinisk lærer (i sygehusspecialer, almen medicin, kiropraktorpraksis eller odontologi), afdelingstandlæge, ekstern lektor, undervisningsassistent, censur, gæsteforelæser (honorar), ekstern klinisk lektor. Kategorien inkluderer studenterundervisere/studenterinstruktører/hjælpelærere (studerende med undervisningsopgaver).

7. OPRINDELSE, BAGGRUND OG HISTORIK

Loggen nedenfor udfyldes fra dokumentets oprettelse og hver gang der foretages ændringer. Ikrafttrædelsesdatoen angives som revisionsdato i datofeltet.

Dato	Ændring	Årsag	Udførende (Initialer)
15-03-2021	Ikrafttrædelse	Ny procedure	smj
01-11-2021	Procesbeskrivelsen er justeret. Bilag er fjernet Værktøjer er angivet Afsnit 5.2 og 5.3 er tilføjet for at give det fulde billede af kvalitetsarbejdet for at sikre videngrundlaget	Arbejdet med bemandingsoversigter har givet klarhed over processerne, hvorfor disse er justeret og opdateret	lhl

⁵Kategorierne VIP og DVIP følger sektordefinitionen angivet i Danske Universiteters statistiske beredskab.

8. KONTAKT OG ANSVAR

Principper for forskningsbaseret evaluering og revidering i Rådet for Kvalitetssikring og -udvikling. Studieretningen er ansvarlig for at dokumentet er opdateret og tilgængeligt på AAU's kvalitetshjemmeside: www.kvalitet.aau.dk.

Ved spørgsmål til principperne kan Kvalitet og Analyse kontaktes via kvalitet@adm.aau.dk.

9. BILAG

Nummer	Betegnelse	Dokumenttype

10. VÆRKTØJER

Værktøjer vedr.	Link
Kvalitetsområde 5	Link
Generelle guides og værktøjer	Link